

«Tyskerne og Thagaard forstod hverandre»

115040

Et skarpt angrep på prisdirektøren i «Farmand»

M.b.

15-4-52

I en artikkel i siste nummer av Farmand sies det bent frem at prisdirektør Thagaard «benyttet anledningen» under okkupasjonen til å gjennomføre reguleringer som han forgjeves hadde søkt å få Regjering og Storting med på .ør krigen.

Før krigen var situasjonen den at det forelå et par innstillinger om utvidelse av trustkontrollens myndighet til å omfatte produksjons- og omsetningsregulering. Det var utarbeidet en proposisjon som vakte stor strid, og saken trakk i langdrag, og den ble trukket tilbake i mars 1939. Så kom okkupasjonen, og, forteller Farmand, «Thagaard ble stilt foran valgets kval». Han fant at det var hans plikt å gå inn for effektiv prisregulering.

«Det var jo også en enestående chance som bød seg. Ønskedrømmen fra de lange kampens år fra 1920 til 1940 lot seg plutselig realisere. Få dager før Administrasjonsrådet ble oppløst, fikk Thagaard sin anordning av 12. september 1940 om prisregulering. Man kan formodentlig regne med at Administrasjonsrådet fikk forslagene ferdig utarbeidet fra Thagaard, og at rådet i disse hektiske dager selv ikke hadde megen tid til overveielser.

Thagaard fikk det som han ville. Atter ble Thagaard prisdirektør, og Prisdirektoratet gjenoppstod. Hele reguleringskompetansen fikk han overdratt seg. Dette skjedde angivelig bare for å unngå nazistisk innfiltring i prisreguleringen. Riktignok ble det senere innsatt en nazistisk ledelse i Prisdirektoratet, så det gikk ikke som planlagt, men

LITENBYS BANKER

Arendal

Den norske Creditbank
Tlgr.adr «Creditbank» Tlf 1095

Bergen

Bergens Kreditbank A/S
Telegramadresse «Kreditbank»
Sentralbord 16 600

Bergens Privatbank

Telegramadresse «Privatbank»
Sentralbord 17 700

Brumunddal

Den norske Creditbank
Telegramadresse Creditbank»
Tlf 41 635 41 636

Drammen

Drammens Handelsbank A/S
Telegramadresse «Handelsbank»
Telefon 3590 sentralbord

selve reguleringsmyndigheten ble ikke forandret. Den ble hele tiden stående slik som Thagaard ville ha den

I den nye anordning av 12. september 1940 hadde Thagaard skaffet seg den hjemmel som han forgjeves hadde søkt å få Regjering og Storting med på tidligere»

Farmand kommer også inn på de nye alminnelige priskefreskrifter som kom 14/12-1940, og hvor Thagaard måtte ha Reichskommissar Terbovens godkjennelse. Farmand skriver:

«Det er intet som tyder på at Thagaard hadde lurt tyskerne slik han søker å gi det utseende av nå. Tyskerne var så godt inne i prisreguleringens mysterier at de innerlig godt oppfattet Thagaard og det norske system.

Dr. Bendick uttalte at man hadde gitt visse konsesjoner til den norske prisrett til tross for at tyskerne nok mente at den strammere og strengere tyske prisrett og priskontrollrett ville være å foretrekke. «Når man til tross for det fra Reichskommissars side har gitt avkall på en videregående tilpassning, så betyr det at man bevisst og tilsiktet har tatt hensyn til den norske psykologi», uttalte hr. Bendick

A nei, tyskerne og Thagaard forstod hverandre nok»

Farmand mener også at det er to forhold som gjør at man ikke kan se på de bestemmelser som ble gjennomført under krigen, som provisoriske tiltak under en nødtilstand. «For det første faller bestemmelsene så alt for godt i tråd med de fullmakter som Thagaard i årrekket hadde kjempet for å skaffe seg. For det annet går bestemmelsene igjen i utvidet skikkelse både i anordningen av 8. mai 1945, i de senere midlertidige priskefreskrifter og i det foreliggende utkast til nye pris- og rasjonaliseringslov

Dertil kommer at Thagaard på side 78 i Vedlegg I benekter at anordningen av 8. mai 1945 innebar noen særlig utvidelse av reguleringsfullmakten i forhold til tidligere fullmakter og i den anledning henviser til anordningen av 12. september 1940. Altså, denne reguleringsfullmakt av 12. september 1940 som Thagaard skaffet seg under de omtalte høyst ekstrordinære omstendigheter under okkupasjonen uten at folket gjennom Stortinget hadde anledning til å ta stilling til den og angivelig for å unngå innblanding av nazistiske statsråder, den skal danne presedens for ordningen etter frigjøringen!»

Så vidt Farmand.

Hva så?

Vil prisdirektør Thagaard svare på disse anklager?